

Väljavõte

Ärisaladused välja jäetud

OTSUS

Tallinn

29.05.2014 nr 5.1-5/14-012

H. N. taotluse alusel AS-i EMT tegevuse kontrollimiseks alustatud järelevalvemenetluse lõpetamine

1. Järelevalvemenetluse alustamine

H. N. esitas 23.01.2012 Konkurentsiametile taotluse järelevalvemenetluse alustamiseks, paludes kontrollida, kas AS-i EMT (edaspidi EMT) kui olulist vahendit omava ettevõtja tegevus m-parkimise platvormi haldamisel on kooskõlas konkurentsiseadusega. Nimetatud taotluse alusel alustas Konkurentsiamet järelevalvemenetluse EMT tegevuse konkurentsiseadusele vastavuse kontrollimiseks.

2. Menetlusosalised

AS EMT, äriregistrikood 10096159, aadress Valge 16, Tallinn, 11413, põhitegevusala vastavalt äriregistrile: mobiilsideteenuse osutamine.

H. N., isikukood [...], rakenduse „Pargi“ arendaja.

3. Faktilised asjaolud ja tõendid

3.1 H. N. taotlus

H. N. on esitanud omapoolsed seisukohad 23.01.2012 taotluses, 03.04.2012 vastuses Konkurentsiameti teabetaotlusele ning 30.01.2014 vastuses EMT päringule. Kokkuvõtvalt on H. N. esitanud järgmist.

H. N. on loonud mobiilset parkimist hõlbustava rakenduse „Pargi“. Rakenduse loomise ja arendamise käigus tuvastas H. N. asjaolu, mis viitab tema hinnangul sellele, et EMT kui olulist vahendit omava ettevõtja tegevus mobiilse parkimise tarkvara (edaspidi m-parkimise platvorm) haldamisel on vastuolus Konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 18 lg 1 p-ga 1.

Taotluse kohaselt haldab EMT mobiilse parkimise platvormi, mille kaudu on võimalik mobiilselt parkida, kasutades lühinumbrleid (sõnumi (edaspidi SMS) edastamine parkimise alustamiseks numbrile 1902 ja kõne parkimise lõpetamiseks numbrile 1903) või IP-põhiselt toimivat mobiilset rakendust „Pargi.ee“.

Mobiilseks parkimiseks kasutatavad peamised lühinumbrid (1902 ja 1903) kuuluvad EMT-le. H. N. oli seisukohal, et mobiilse parkimise teenuse teistel osutajatel ei ole otstarbekas lühinumbrile seotud tegevusi dubleerida ega eirata, kuna sellisel juhul muutub teenuse osutamine lõpptarbijatele keerulisemaks ja kulukamaks või muutub üldse võimatuks. H. N. leidis, et EMT on mobiilse parkimise teenuse osas samaaegselt nii teenusepakkuja kui ka teenuse osutamiseks olulise vahendi (vastavate lühinumbrile) omanik.

Lisaks märkis H. N., et SMS-i edastamine numbrile 1902 on eraldi tasuline teenus, mis on hinnastatud eraldi mobiilse parkimise teenusest, mis tähendab, et mobiilsel parkimisel tuleb lisaks mobiilsele parkimisele tasuda ka 0,32 € SMS-i edastamise eest.

IP-põhist mobiilse parkimise lahendust saavad kasutada ainult EMT enda kliendid. Vastuseks H. N. pöördumisele seoses viidatud lahendusele juurdepääsu võimaldamisega, märkis EMT, et teistele teenuseosutajatele lühinumbrile seotud sõnumiedastuse teenusest loobumist ei peeta võimalikuks ning üleminekut IP-põhisele lahendusele nähakse vaid oma vastava rakenduse kaudu. Samas ei loobunud EMT ka SMS-i edastamise täiendavast hinnastamisest mobiilse parkimise teenuse osutamisel. Seetõttu oli H. N. seisukohal, et EMT sunnib mobiilse parkimise teenuse teistel osutajatel kandma ebamõistlikke ja diskrimineerivaid kulutusi seoses mobiilse parkimisega seotud täiendava SMS-i edastamisega ja neid kulutusi üle kandma oma klientidele.

H. N. hinnangul on juurdepääs IP-põhisele parkimise lahendusele kasulik mitmel põhjusel. Esiteks on IP-põhine lahendus tehnoloogiliselt töökindlam, tagades parema teenuse lõppkliendile ning suurema turvalisuse ja töökindluse arendajale. Lühinumbrile põhineva mobiilse parkimise teenuse protsessi osad (SMS-i koostamine, edastamine ja töötlemine) võivad suurendada vea võimalikkust ja vähendada teenuse talitluskindlust. Teiseks, tänu kiirele andmeühendusele on ka IP-põhine lahendus kiirem, kui SMS-i saatmine. Kolmandaks on IP-põhine lahendus nii lõpptarbijale kui ka teenusepakkuja jaoks kulusäästlikum, sest maksmata ei pea kohustuslikku SMS-i edastamise tasu.

H. N. märkis, et olles uurinud EMT rakendust „Pargi.ee“, siis ei paista ühtki põhjust, miks antud lahendus ei tohiks olla kasutatav kolmandate osapoolte rakendustes.

Kokkuvõtteks leidis H. N., et EMT on rikkunud KonkS § 18 lg 1 p-s 1 sätestatud olulist vahendit omava ettevõtja kohustust lubada teisele ettevõtjale mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääsu võrgustikule, infrastruktuurile või muule olulisele vahendile kaupadega varustamise või nende müügi eesmärgil.

3.2 EMT seisukohad

EMT esitas oma seisukohad 17.02.2012 ja 17.04.2012 vastustes Konkurentsiameti teabetaotlustele ning perioodil 20.–30.01.2014 toimunud kirjavahetuses H. N. Kokkuvõtlikult on EMT esitanud järgmist.

Tasulise parkimise alad on olemas kõigis tiheasustusega piirkondades ja neil aladel parkimise korraldamiseks (sh ka mobiilselt) on vaja vastavasisulist kokkulepet parkla omaniku või avaliku parkimisala korral kohaliku omavalitsusega (edaspidi KOV) ning parkimise korraldaja vahel, nt AS-ga Ühisteenused (edaspidi Ühisteenused), EuroPark Estonia OÜ-ga (edaspidi EuroPark) ja CityPark Eesti OÜ-ga (edaspidi CityPark). Kokkuleppel parkla omanikuga korraldab parkimise korraldaja (parkla omanik võib samaaegselt olla ka parkimise korraldaja) vastaval territooriumil parkimise eest tasumist, parkimise eest maksmise kontrollimist ning vajadusel viivistasude või leppetrahvide määramist.

EMT on loonud ja arendanud 2002. a kasuliku mudelina registreeritud (tunnistuse nr 00315) m-parkimise platvormi, mis võimaldab parkida mobiilsidevahendi abil (kasutades selleks lühinumbreid või IP-põhist rakendust „Pargi.ee“).

[...]

Mobiilse parkimise korraldamiseks peavad olema vastavad kokkulepped parklate omajate ja/või parkimisteenuse korraldajatega ning vastavad vahendid mobiilse parkimise korraldamiseks (sh nt vastav arvutitarkvara). EMT-le teadaolevalt ei ole H. N. sõlminud ühtegi vastavasisulist kokkulepet mobiilse parkimise teenuse osutamiseks. H. N. ei ole välja töötatud ka ühtegi tarkvara, mille abil oleks võimalik mobiilselt parkida. Samuti ei ole H. N. endal mobiilse parkimise lõppkasutajaid, kelle eest arveldada. H. N. näol ei ole tegemist ka parkimiskorraldaja ega parkla omanikuga.

H. N. on liidestanud rakenduse „Pargi“ EMT m-parkimise platvormi SMS välisliideselega. Sisuliselt on tegemist EMT m-parkimise platvormi küljes toimiva nn parasiitrakendusega, mille pealt H. N. teenis tulu. Rakendus „Pargi“ hõlbustab lõppkasutajal parkimise alustamise ja lõpetamise SMS-e automatiseeritud kujul koostada ning edastada. Seda rakendust kasutades toimub „mobiilne parkimine“ kui selline ning parkimistasu eest maksmine endiselt mobiilsideoperaatori vahendusel, kuid rakendus „Pargi“ ise ei võimalda parkimise eest tasuda.

EMT märgib, et m-parkimise platvormil puudub avalik IP välisliides, mistõttu ei ole H. N. poolt soovitud rakenduse „Pargi“ liidestamine tehnoloogiliselt võimalik. EMT ei näe ka vajadust välise IP liidese arendamiseks. Lisaks märgib EMT, et välise liidese arendamiseks on vaja üle vaadata kogu platvormi arhitektuur nii liidestamise, haldamise kui ka turvalisuse vaatest, mis on pikk ja kulukas protsess ning mida EMT oleks nõus ette võtma juhul, kui hüvitatakse arendamisega kaasnevad kulud ning see tagaks ka kasumlikkuse. Samuti ei ole rakendust „Pargi“ võimalik liidestada mõne olemasoleva ja mitteavaliku m-parkimise platvormi IP liideselega, sest EMT-l on kohustus kaitsta oma klientide andmeid. EMT rõhutab, et tal ei ole ühtegi teist sellist

klienti/koostööpartnerit, kellel oleks selline ärimudel nagu H. N. (s.t parkimise hõlbustamine).

Eeltoodust tulenevalt jäi EMT jaoks arusaamatuks, mis määral ja millisel viisil EMT takistab H. N. mobiilse parkimise teenust osutada.

Vastupidiselt H. N. seisukohale oli EMT arvamusel, et töökindluse mõttes on lühinumbritel põhinev parkimine parem, kui IP-põhine parkimine, sest häirete korral pannakse SMS alati järjekorda, nii telefonis kui SMS-keskuses. Häirete korral IP-põhise parkimise puhul andmeside sessioon aga katkeb ning päringud ei pruugi kohale jõuda. EMT-l on sellega seoses palju haldustegevusi. Lisaks ei ole nt arenduse keerukusest ja telefonide mudelite paljususest tulenevalt võimalik lõpuni viimistleda kõiki rakendusega „Pargi.ee“ seonduvaid nüansse. EMT mitu töötajat tegeleb igapäevaselt rakendustes tekkinud probleemide ja arendustega.

EMT märkis, et m-parkimise platvormi näol on tegemist EMT intellektuaalomandiga, mistõttu kuuluvad sellele EMT-le autoriõiguse seadusest tulenevad autori varalised õigused ja lisaks õigus teiste isikute poolt tarkvarateose (parkimisplatvorm) kasutamise eest tulu saada. Kuivõrd rakenduse „Pargi“ liidestamiseks ei ole H. N. EMT-i poole nõusoleku saamiseks pöördunud ning samuti ei tasu H. N. EMT-le tasu liidestuse eest, rikub H. N. EMT varalisi õigusi. Lisaks EMT varaliste õiguste rikkumisele, võib rakenduse „Pargi“ õigusvastane liidestamine seada tehniliselt ohtu m-parkimise platvormi toimimisele, kuivõrd see võib põhjustada süsteemi ülekoormust, millega EMT m-parkimise platvormi arendamisel ei ole arvestatud.

EMT märkis, et H. N. on taotluses viidanud EMT poolsele olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste rikkumisele ning oma seisundi kuritarvitamisele, kuid sealjuures on täpsustamata jäetud, mis on oluline vahend, mida EMT omab, ning milles seisneb selle vahendi „olulisus“ konkurentsiseaduse tähenduses. Konkurentsiametile esitatud taotluse teises lõigus viitas H. N. lühinumbritele kui olulisele vahendile, samas kolmandas ja neljandas lõigus kinnitas H. N. seda, et juurdepääsust lühinumbrile ei ole keeldutud ja selle valitavuse tagamise kohustus tuleneb EMT-le elektroonilise side seaduse §-st 32. Lühinumbreid (nagu ka kõiki teisi Eesti numeratsiooniplaanis asuvaid numbreid) kasutatakse numbriloo alusel ning numbriloo andmise või selle kehtivusaja pikendamise eest tuleb tasuda riigilõivu vastavalt riigilõivuseadusele, mis EMT hinnangul ei ole ületamatu takistus – tegu on kuluga, mida käesoleval juhul kannab EMT. Kui H. N. soovib hakata mobiilse parkimise teenust osutama, on tal võimalik saada numbriluba lühinumbri kasutamiseks seaduses sätestatud korras. EMT leiab, et asjakohatu on H. N. väide, et teenusepakkujatel ei ole otstarbekas lühinumbritega seotud tegevusi dubleerida ega eirata, kuna sellisel juhul muutub teenuse osutamine lõpptarbijale keerulisemaks ja kulukamaks või muutub üldse võimatuks.

EMT hinnangul puuduvad ka uue parkimise platvormi väljaarendamiseks nii majanduslikud, õiguslikud kui ka tehnoloogilised takistused. Kui H. N. soovib mobiilse parkimise teenust osutada, siis on tal võimalus välja töötada oma parkimise platvorm, mille kaudu mobiilse parkimise teenust osutada (ning sõlmida vastavad kokkulepped siis parklate omajate ja/või KOV-dega). H. N. seda täna teinud ei ole, vaid soovib sisuliselt tasuta IP-põhist liidestamist EMT m-parkimise platvormiga.

Oma parkimise platvorm oli varasemalt mobiilioperaator Bravocom'il, mille kaudu klientidele võimaldati mobiilset parkimist (<http://www.bravo.ee/?op=body&id=91>).

Ka Ühisteenustel on välja töötanud oma platvorm

(<http://www.parkimine.ee/nutiparkimine/android/index.php>), mis ei ole mingilgi viisil ühildatud EMT m-parkimise platvormiga ning Ühisteenused arveldab oma lõppkliendiga otse ja ise.

Arvestades eeltoodut leidis EMT, et m-parkimise platvormi näol ei ole tegemist olulise vahendiga konkurentsiseaduse tähenduses, millele puuduks reaalne alternatiiv. Asjaolu, et vahend (olgu selleks siis kas vastav tarkvara (parkimise platvorm) või lühinumbri kasutamise õigus) tuleb dubleerida või et vahendi dubleerimine võib olla ebamugav või kallis, ei tee sellest vahendist veel olulist vahendit konkurentsiseaduse tähenduses – nii parkimise platvormi väljaarendamisele kui ka lühinumbri kasutamisele puuduvad mistahes majanduslikud, õiguslikud ning tehnoloogilised takistused. EMT leidis, et väär ning põhjendamatu on ka H. N. väide selle kohta, et vahendi dubleerimise näol muutub teenuse osutamine lõpptarbijale keerulisemaks ja kulukamaks või muutub üldse võimatuks.

Parkimise eest saab tasuda mitmel eri viisil - sularahas, maksekaardilt parkimisautomaadi abil ja/või parkimispileti nähtavale kohale asetamisega ning tasumine mobiilsidevahendi abil.

EMT m-parkimise platvormi kasutades on parkimistasu eest võimalik maksta mobiiltelefoniteenuse eest esitatava arve vahendusel (kõnekaardi puhul läheb parkimise eest tasumisele kuuluv summa ettemaksust maha). Mobiilse parkimise hind koosneb parkimistariifist, mille kehtestab parkimiskorraldaja/parkla omanik (nt Tallinnas KOV ning parkimistasu suurused on kehtestatud vastava määrusega), ning sellele lisandub mobiilsideoperaatori poolt kehtestatud mobiilse parkimise teenustasu (võrreldav nt panga ülekandetasuga). Lisaks võib teatud juhtudel lisanduda ka tasu andmeside eest, mille klient tasub vastavalt valitud hinnapaketi (nt EMT puhul lühinumbreid, IVRi ja USSD-t kasutades on mobiilsel parkimisel andmeside tasuta; WAPi ja rakenduse „Pargi.ee“ kaudu mobiilsel parkimisel andmeside on tasuline, kuivõrd tehnoloogilistel ja arvelduslikel põhjustel ei ole EMT-l võimalik seda tasuta pakkuda). Need põhimõtted ei ole aja jooksul muutunud. Mobiilse parkimise hind võib olla erinev nt Tele2 ja Elisa kliendile, operaatori poolt kehtestatud mobiilse parkimise teenustasu osas, samuti andmesidetasu osas, vastavalt sellele, kuidas ja millist andmeside kasutamist operaator oma võrgus arveldab ja milline on kliendi valitud hinnapaketi tulenev andmeside tasu.

Väär on H. N. väide selle kohta, et SMS-i edastamine numbrile 1902 on tasuline teenus, mis on hinnastatud eraldi mobiilse parkimise teenusest. EMT kinnitas, et SMS-i edastamine ja helistamine mobiilse parkimise lühinumbratele on klientidele tasuta – kliendid eraldi nimetatud SMS-ide või võetud kõnede eest ei tasu. Mobiilse parkimise hind on kõikides kanalites ühtne ja see on seotud parkimise teenusega, mitte kanaliga, millest alustatakse.

3.3 Elisa seisukohad

18.01.2013 vastuses Konkurentsiameti teabetaotlusele selgitas Elisa järgmist.

Mobiilse parkimise teenus (edaspidi teenus) on sisuliselt parkimistasu maksmine mobiiltelefoni vahendusel. Elisa ise on teenuse vahendaja rollis, vahendades teenuse

juhtimiseks mõeldud SMS-ide ja IP liiklust ning võttes vastu EMT platvormilt arvelduskirjeid, mis lisatakse klientide arvetele. Mobiilse parkimise teenus on Elisa klientidele avatud alates 2001. a. Teenust saab kasutada 5 erineval viisil (SMS-i saatmine numbrile 1902, helistamine numbrile 1901, WAP-i, infomenüü ja rakenduse „Pargi.ee“ kasutamine).

[...]

Teenuse hind Elisa klientidele kujuneb kahest põhikomponendist: KOV-i või parkla operaatori poolt määratud parkimistasu ja parkimise alustamise teenustasu (0,32 €). Parkimise alustamise puhul läbi WAP portaali või IP-põhise rakenduse (nt „Pargi.ee“) võib lisanduda mobiilse interneti tasu vastavalt kliendi poolt valitud pakatile.

Elisal oleks võimalik välja arendada enda vastav mobiilse parkimise platvorm, kuid see on kulukas. Lisaks kulukusele kaasneksid platvormi kasutusele võtmisega erinevad probleemid, mille lahendamist lõpuni analüüsitud ei ole (nt EMT lühinumbrate kasutamise õigused, süsteemide ühendamine parkla operaatoritega jne).

3.4 Tele2 seisukohad

31.01.2013 vastuses Konkurentsiameti teabetaotlusele selgitas Tele2 järgmist.

Tele2 on oma klientidele mobiilse parkimise teenust osutanud alates 2000. aasta juunikuust. Kuni 2006. aastani korraldas Tele2 mobiilse parkimise teenuse osutamist, kasutades selleks oma majasiseseid platvorme. Nimetatud süsteemi iseseisev haldamine ei olnud majanduslikult otstarbekas seoses suurte halduskuludega ning alates 2006. aastast on Tele2 kasutanud EMT poolt välja töötatud platvormi mobiilse parkimise korraldamiseks Tele2 klientidele. Sellest tulenevalt vahendab Tele2 alates 2006. aastast mobiilse parkimise teenust oma klientidele, kasutades selleks EMT m-parkimise platvormi. Tele2 korraldab muuhulgas Tele2 sidevõrgus mobiilse parkimise teenust kasutavate klientide informeerimist teenusest ja selle kasutamise tingimustest, lahendab kõik kliendi pretensioonid ning korraldab klientidega arveldamist. Sealhulgas on kokku lepitud, et EMT sõlmib vajalikud kokkulepped parkimiskorraldajatega mobiilse parkimise teenuse osutamise võimaldamiseks Tele2 klientidele parklates ning arveldab ise parkimiskorraldajatega. Info parklate kohta, sealhulgas uue parkla lisandumine või eemaldamine, parkimise maksumuse parklas ja selle võimalikust muutumisest teavitab EMT kontaktisik Tele2-e. Tele2-l on kindlasti võimalik uuesti välja arendada iseseisev platvorm mobiilse parkimise pakkumiseks, kuid Tele2 ei ole analüüsinud platvormi arendamise tasuvust ega maksumust.

Tele2 kohustub tagama oma klientidele teenuse kasutamiseks vajaliku sidevõrgu häireteta töö ning kõrvaldama esimesel võimalusel ja parimal viisil oma süsteemis rikked, mis takistavad mobiilse parkimise teenuse kasutamist.

Tele2 esitab oma klientidele arved mobiilse parkimise teenusega tarbitud parkimise eest ja korraldab parkimistasude laekumise oma klientidelt.

Tele2 klientidel on võimalik mobiilse parkimise teenust kasutada, kas SMS-i või WAP-i funktsionaalsuse teel.

[...]

Mobiilse parkimise teenuse hind Tele2 kliendile koosneb kahest osast: esiteks, parkla operaatorite poolt määratavast parkimise maksumusest, mis võib olla erinev sõltuvalt parkimise ala asukohast, ning teiseks, Tele2 hinnakirjajärgsest parkimise alustamise tasust.

Parkla operaatorite poolt määratavad parkimise maksumused on kõikidele parkijatele samad, olenemata kas pargitakse kasutades mobiilse parkimise teenust või mõnda teist alternatiivi. Nimetatud parkimise maksumuste arvestamine toimub EMT platvormis. Tele2 parkimise alustamise tasu on mõeldud Tele2 klientide mobiilse parkimisega seonduvate kulude katmiseks ning koosneb EMT-le makstavatest ning Tele2 arveldussüsteemi ja töötajatega seotud kuludest.

Mobiilse parkimise hind kliendile ei sõltu teenuse kasutamise viisist, see tähendab, et nii SMS-i kui ka WAP-i teel mobiilse parkimise teenust kasutavatele klientidele maksab parkimine ühepalju.

Lühinumbritel põhinev mobiilse parkimise teenus on suure tõenäosusega asendatav IP-põhise parkimise teenusega. Nimetatud teenust võib IP-põhiselt osutada näiteks krediitkaardi vahendusel, kuid arengud on näidanud, et krediitkaardi vahendusel põhinevad parkimise ja ka muude siseteeenuste kasutamine ei ole väga levinud. IP-põhise ning hetkel toimiva mobiilse parkimise lahendusega sarnase süsteemi arendamine on Tele2 arvates samamoodi võimalik.

3.5 Ühisteenuste seisukohad

01.02.2013 vastuses Konkurentsiameti teabetaotlusele selgitas Ühisteenused järgmist.

Mobiiltelefoni vahendusel on võimalik parkimisteenuse eest tasuda kahel enamlevinud viisil. Esiteks SMS-ga – teenust vahendab EMT ja teenuse kasutaja tasub oma mobiilioperaatoriga sõlmitud kliendilepingu alusel. Ühisteenused omab mobiilse parkimise teenuse võimaldamiseks oma hallatavatel parkimisaladel lepingut EMT-ga. Ühisteenustel puudub informatsioon teenuse arendamisega seotud kulude osas. Teiseks, parkimine ja selle eest tasumine rakenduse „Parkimine.ee“ vahendusel (eraisiku krediitdileping, ettevõtte krediitdileping või krediitkaart). Rakenduse on arendanud Ühisteenused ise ja see eeldab kasutajal kliendilepingu olemasolu Ühisteenustega. Rakenduse arendamise ja haldamisega seotud kulusid on raske eristada, kuna keskkond, mille kaudu parkimist võimaldatakse, on oluliselt funktsionaalsem, kui rakenduse „Parkimine.ee“ seotud tegevused. [...].

Parkimisteenuse osutamisel on Ühisteenused võimaldanud oma hallatavates parklates koostöös EMT-ga tasumist mobiilioperaatori vahendusel. Teenuse mudeli järgi toimib vahendus selliselt, et parkimisteenuse eest tasub kasutaja oma mobiilioperaatorile ja laekunud tasud kantakse üks kord kuus Ühisteenused arveldusarvele. Ühisteenused tasub mainitud vahendusteenuse eest EMT-le teenustasu. Nutiparkimise puhul esitab Ühisteenused arved parkimisteenuse eest otse kliendile kliendiga sõlmitud lepingu

alusel. Ühisteenused teostab ja korraldab nutiparkimiskeskonna haldamise ja hoolduse.

Mobiilse parkimise teenust saavad kliendid Ühisteenuste poolt hallatavatel parkimisaladel kasutada tulenevalt Ühisteenused ja EMT vahelisest koostöölepingust. Mobiilse parkimise teenust saab kasutada SMS-i saatmisel numbrile 1902, EMT WAP keskkonnas andmeside vahendusel ja EMT rakendusega „Pargi.ee“. Eelnimetatud parkimise viisid on toodud ainult mobiilse parkimise kohta. Lisaks aktiveerivad mobiilset parkimist erinevad rakendused, mis genereerivad kasutaja eest SMS-i, erinevalt Ühisteenuste rakendusest „Parkimine.ee“, mis loob kliendile elektroonilise parkimisloa (Ühisteenuste hallatavatel parkimisaladel) Ühisteenuste parkimislubade keskkonnas.

Mobiilse parkimise teenuse hinna klientidele kujundab mobiilioperaator. Põhiline hinnakomponent on parkimistasu, vastavalt parkimisaladel või parklates kehtestatud hindadele, mille määrab parkla operaator, kuid sellele võib lisanduda mobiilse parkimise alustamise tasu või tasu SMS-i eest. Ühisteenused ei saa detailselt kommenteerida mobiilse parkimise teenustasu kujunemist, kuna tegemist on mobiilioperaatorite ja klientide vahelise kokkuleppega. Rakendusega „Parkimine.ee“ tasutud parkimise korral lisandub parkimistasule parkimise alustamise tasu, mis on 0,3 € tehingu kohta.

Ühisteenustel puudub ligipääs EMT-le kuuluvatele lühinumbritele 1902 ja 1903.

4. Õiguslik hinnang

Taotluse kohaselt on lühinumbritel põhinev ja IP-põhine parkimine hinnastatud erinevalt, mis seisneb selles, et lühinumbritel põhineva parkimise puhul tuleb eraldi tasuda 0,32 € SMS-i saatmise eest, samas kui IP-põhine lahendus, mida EMT pakub oma lõppklientidele, on tasuta. H. N. hinnangul on SMS-i edastamise eraldi hinnastamine ebamõistlik ja diskrimineeriv.

Konkurentsiamet leiab, et taotluses kirjeldatud SMS-i eraldi hinnastamist võib vaadelda KonkS § 16 p-i 3 võimaliku rikkumisena.

KonkS § 16 p-s 3 on keelatud ühe või mitme ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul, sealhulgas võrdväärsete kokkulepete korral erinevate tingimuste pakkumine või rakendamine erinevatele äripartneritele, pannes mõne neist sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda.

KonkS §-s 16 sätestatud nõuete täitmise üle kontrolli teostamise eelduseks on, et ettevõtja omab turgu valitsevat seisundit asjakohasel kaubaturul.

Käesoleva järelevahtemenetluse käigus kogutud andmetest nähtub, et ekslik on taotluses esitatud seisukoht, justkui peaks parkijad lühinumbritel põhineva parkimise puhul eraldi tasuma 0,32 € SMS-i saatmise eest.

EMT on oma seisukohtades selgitanud, et nii lühinumbritel põhinev kui ka IP-põhine mobiilse parkimise hind koosneb järgmistest komponentidest:

- parkimistariif, mille kehtestab parkimiskorraldaja/parkla omanik;
- mobiilse parkimise teenustasu, mille kehtestab mobiilsideoperaator.

WAP-i ja rakenduse „Pargi.ee“ kaudu parkides tasub klient vastavalt valitud hinnapaketele ka andmeside eest. Samuti on EMT kinnitanud, et SMS-i saatmine numbrile 1902 on klientidele tasuta ning märkinud, et mobiilse parkimise hinnastamise põhimõtted ei ole aja jooksul muutunud.

EMT kodulehel avalikustatud mobiilse parkimise hinnakirja¹ kohaselt tuleb mobiilsel parkimisel tasuda parkimistasu (KOV-i või eraala parkimistsoonis parkimise eest arvestatud tasu) ja parkimise teenustasu (parkimise teenuse kasutamise tasu). SMS-i edastamine ei ole eraldi tasustatud.

EMT ja H. N. 30.01.2014 e-kirjavahetusest nähtub, et H. N. eksiarmamus SMS-i eraldi hinnastamise kohta ei pärine EMT hinnakirjadest ega ka EMT-lt pärinevast teabest, vaid EMT kodulehel näitena avaldatud rakenduse „Pargi“ prototüübil kajastatud ekslikust infost. EMT on tunnistanud ekslikku hinnainfo kajastamist prototüübil ja viinud selle kooskõlla tegelikkusega.

Kuivõrd tuvastamist ei leidnud, et mobiilsel parkimisel tasustaks EMT eraldi SMS-i edastamist, nii nagu väidab H. N., siis ei ole lühinumbritel põhinev parkimine (sh rakenduse „Pargi“ kaudu parkimine) lõppkliendile kallim, võrreldes IP-põhise parkimisega, mistõttu ei ole hinnatingimused diskrimineerivad KonkS § 16 p-i 3 tähenduses.

Arvestades seda, et taotluses kirjeldatud EMT tegevuses ei esine KonkS § 16 p-i 3 rikkumise tunnuseid, ei ole vajalik ega otstarbekas piiritleda asjakohast kaubaturgu ja selgitada välja EMT seisundit sellel kaubaturul.

Taotluse kohaselt soovib H. N. rakenduse „Pargi“ liidestamist EMT m-parkimise platvormi IP-põhise lahendusega, põhjusel, et see on kasulik, kuna vastav lahendus on võrreldes lühinumbritel põhineva lahendusega töökindlam, turvalisem, kiirem ja odavam. Vaatamata korduvatele päringutele ei ole EMT seda võimalikuks pidanud. H. N. leiab, et EMT, kui m-parkimise platvormi näol olulist vahendit omav ettevõtja, on rikkunud m-parkimise platvormile juurdepääsu mitteandmisega KonkS § 18 lg-s 1 (taotluse esitamise ajal kehtinud redaktsioonis KonkS § 18 lg 1 p-s 1) sätestatud kohustust.

KonkS § 18 lg 1 kohaselt on olulist vahendit omav ettevõtja kohustatud lubama teisele ettevõtjale mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääsu võrgustikule, infrastruktuurile või muule olulisele vahendile kaupadega varustamise või nende müügi eesmärgil.

Selleks, et hinnata, kas ettevõtjale kohalduvad olulise vahendi omajale KonkS § 18 lg-s 1 ette nähtud kohustused, peaks tuvastama, kas ettevõtja omab olulist vahendit. Vastavalt KonkS §-le 15 loetakse olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole

¹ EMT mobiilse parkimise hinnakiri - <https://www.emt.ee/era/teenused/parkimine#open-4077197-tab-3>.

majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluga ei ole võimalik kaubaturul tegutseda. Vastavalt KonkS § 13 lg-le 2 omab turgu valitsevat seisundit ka olulist vahendit omav ettevõtja.

Lähtudes menetluse käigus kogutud teabest, on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleval juhul ei ole EMT m-parkimise platvormile juurdepääsu mitteandmine käsitletav KonkS § 18 lg 1 rikkumisena ka juhul, kui EMT omaks olulist vahendit m-parkimise platvormi näol. Seetõttu jätab Konkurentsiamet lahtiseks küsimuse, kas EMT poolt arendatud m-platvorm on oluline vahend KonkS § 15 tähenduses.

Konkurentsiamet põhjendab oma seisukohta järgnevalt.

Konkurentsiameti soovitusel algatas EMT suhtluse H. N. (e-kirjavahetus perioodil 20.–30.01.2014), mh selleks, et selgitada talle m-parkimise platvormile juurdepääsu andmise hetkevõimalusi ning arutada rakendusele „Pargi“ võimalikku juurdepääsu andmist tulevikus.

EMT on nii Konkurentsiametile kui ka H. N. selgitanud, et käesoleval hetkel ei ole rakendusele „Pargi“ võimalik anda juurdepääsu m-parkimise platvormi IP-põhisele lahendusele. Liidestamine mõne olemasoleva ja mitteavaliku m-parkimise platvormi IP liidesega ei ole võimalik andmekaitselistel kaalutustel. Lisaks puudub m-parkimise platvormil hetkel avalik IP välisliides, mis välistab liidestamise tehnoloogiliselt. EMT sõnul tuleks avaliku välisliidese arendamiseks üle vaadata m-parkimise platvormi arhitektuur nii liidestamise, haldamise kui ka turvalisuse vaatest. Kirjeldatud arendustegevus on ajamahukas ja suuri investeerinuid nõudev protsess, mida EMT oleks nõus ette võtma juhul, kui hüvitatakse arendamisel tekkivad kulud ning see tagaks ka kasumlikkuse.

Eelnevast nähtub, et EMT on näidanud üles valmisolekut kaaluda m-platvormi IP-põhise lahenduse arendamist viisil, mis võimaldaks rakendusele „Pargi“ juurdepääsu andmist m-parkimise platvormile. Seejuures on EMT viidanud, et platvormi arendustegevuse eelduseks on sellega kaasnevate kulude hüvitamine.

Arvestades, et EMT on võrreldes H. N. poolt taotluse esitamise ajaga oma seisukohti muutnud ning näidanud üles valmidust läbirääkimiste pidamiseks, ei saa käesoleval hetkel EMT tegevust pidada põhjendamatuks keeldumiseks rakendusele „Pargi“ juurdepääsu võimaldamisest m-parkimise platvormile, mis oleks vastuolus KonkS § 18 lg-s 1 sätestatuga.

Siinkohal peab Konkurentsiamet vajalikuks selgitada, et rakendusele „Pargi“ juurdepääsu andmisel m-parkimise platvormi IP-põhisele lahendusele, on EMT-l õigus küsida H. N. käest tasu ning seada ka muid objektiivselt põhjendatud tingimusi (nt tehnilisi ja juriidilisi), selleks, et tagada mobiilse parkimise teenuse kvaliteet ja häireteta töötamine. Samas ei ole Konkurentsiametil käesoleval hetkel, kui poolte vahel on võimalikud juurdepääsu tingimused veel läbi rääkimata, võimalik neid tingimusi hinnata. Selline hindamine ei oleks ka otstarbekas põhjusel, et teadmata on, kas läbirääkimiste tulemusel poolte vahel erimeelsused üldse säiliks. Muuhulgas on Konkurentsiametil hetkel tõenäoliselt võimatu hinnata seda, kui suurt investeeringut nõuab vastav arendustegevus ning seeläbi ka hinnata kui suur võiks olla EMT poolt juurdepääsu võimaldamise eest nõutav tasu. Teiseks ei ole Konkurentsiametil

võimalik hinnata rakenduse „Pargi“ liidestamise tehnilisi aspekte, nende vajalikkust jmt. Viidatud küsimuste välja selgitamiseks peaks amet läbi viima mahuka analüüsi, kaasates ka vastava eriala spetsialiste. Arvestades eeltoodut, ei ole käesoleval hetkel otstarbekas neid küsimusi põhjalikumalt käsitleda. Konkurentsiamet võib nende küsimuste juurde tagasi tulla juhul, kui läbirääkimiste tulemusena poolte vahel säilivad erimeelsused ning on mõistlik kahtlus, et EMT poolt seatud m-parkimise platvormile juurdepääsu andmise tingimused võivad olla vastuolus konkurentsiseadusega.

Hoolimata sellest, et EMT tegevus IP-põhisele lahendusele juurdepääsu mitteandmisel ei ole hetkel vastuolus KonkS § 18 lg-ga 1, soovitab Konkurentsiamet EMT-l tõsiselt kaaluda nii parkimist hõlbustavate lahenduste (nt „Pargi“) kui ka teiste uudsete lahenduste arendajatega suuremal määral koostöö tegemist. Konkurentsiamet on seisukohal, et see soosiks innovaatiliste (parkimis)lahenduste arendamist ning aitaks samas tagada ka teenus(t)e paremat kvaliteeti ja suuremaid valikuvõimalusi lõpptarbijale.

Konkurentsiamet kordab samas, et EMT ei pea oma lahendustele juurdepääsu andma või koostööd tegema kõigi soovijatega, vaid ainult nendega, kes vastavad EMT poolt kehtestatud juurdepääsu saamise eelduseks kehtestatud objektiivselt põhjendatud kriteeriumitele.

5. Menetluse lõpetamine

Arvestades, et antud menetluse käigus ei ilmnenud, et käesoleval hetkel oleks EMT tegevus vastuolus KonkS § 16 p-ga 3 ega KonkS § 18 lg-ga 1, kuulub järelevalvemenetlus lõpetamisele. Vastavalt KonkS § 63⁴ lg 1 p-le 1 võib Konkurentsiamet menetluse lõpetada, kui ettevõtja tegevuses puuduvad käesoleva seaduse rikkumise tunnused.

Konkurentsiamet märgib veelkord, et käesoleva järelevalvemenetluse lõpetamine (eelkõige m-parkimise platvormi IP-põhisele lahendusele juurdepääsu võimaldamise osas) ei tähenda seda, et Konkurentsiamet ei võiks selleks ilmneval vajadusel alustada EMT tegevuse kontrollimiseks uut järelevalvemenetlust, analüüsides veelkordselt ka käesoleva menetluse aluseks olevas taotluses kirjeldatud.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 63⁴ lõike 1 punktist 1,

otsustan

lõpetada H. N. 23.01.2012 taotluse alusel AS-i EMT tegevuse kontrollimiseks alustatud järelevalvemenetluse.

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsisteenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Ärakiri on Konkurentsiameti 29.05.2014 otsuse nr 5.1-5/14-012 originaaliga samane.
Ärakirjas on ärisaladuseks loetud teabe asemel kasutatud tähist [...].

11.06.2014

Maris Kado, Konkurentsiameti konkurentsisteenistuse järelevalveosakonna nõunik.